

Силабус курсу

Біогеографія

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 106 Географія

Освітньо-професійна програма Географія

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 2 рік, 3 семестр

Компонент освітньої програми: нормативний

Дні занять: згідно з розкладом занять

Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. геог.н., викл. Гулик Сергій Володимирович

Контактна інформація

ser_gul@ukr.net 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Мета – ознайомлення з основними положеннями теорії біогеографії та біосферології, закономірностями поширення живих організмів на Землі, особливостями формування і сучасного стану біомів та біот планети; посилення ресурсознавчих та природоохоронних аспектів пізнання природи на основі комплексного трактування біогеоценозів, формування уявлень та навичок проведення біогеографічного аналізу територій та угруповань організмів.

Завдання:

- підготувати фахівця з комплексним розумінням закономірностей розподілу видів і угруповань живих організмів в залежності від умов середовища та знанням особливостей формування і сучасного стану біомів та біот планети;
- сформувати розуміння ролі біотичних, абіотичних і антропогенних чинників в формуванні кордонів, структури та динаміки ареалів рослин і тварин;
- розглянути розподіл, багатство та значимість в екосистемах окремих видів та груп живих організмів на рівні угруповань;
- вивчити структуру і особливості функціонування та розподілу біогеоценозів;
- сформувати у студентів важливі поняття і закономірності біогеографії;
- акцентувати увагу на класифікації і динаміці ареалів, рухомість їх меж відносно стабільних ареалів;
- сформувати уявлення про особливості фауни і флори природних кліматично зумовлених природних зон України та планети в цілому.

Навчальний контент

	Теми	Результати навчання
	Змістовий модуль 1. Основи біогеографії	
1	Тема 1. Біогеографія як наука	<i>Здатність розуміти і застосовувати на практиці теоретичні та методичні аспекти дисципліни (наукову і професійну термінологію, поняття і категорії науки, тенденції і напрями розвитку науки).</i>

2	Тема 2 Походження та розвиток життя на Землі	<i>Розуміти процес розвитку життя на Землі, його характеристики та етапи. Знати гіпотези походження життя на планеті, його еволюцію та мегасистеми органічного світу Землі</i>
3	Тема 3. Вчення про біоценоз	<i>Володіти знаннями про історія виникнення біоценології, головні ознаки біоценозу, сукцесії та флуктуації біоценозів. Наводити приклади класифікації біоценозів.</i>
4	Тема 4 Ареали організмів та біогеоценозів	<i>Володіти знаннями про ареал, ареалогію, закономірності розселення організмів, поняття про ендеміки та релікти.</i>
5	Тема 5 Вчення про біосферу	<i>Володіти знаннями про біосферологію як науку, структуру біосфери, роль живих організмів у формуванні біосфери, колообігу речовин у біосфері..</i>
Змістовий модуль 2. Регіональна біогеографія		
6	Тема 6. Типові біоми суходолу.	<i>Володіти знаннями про типові біоми суходолу, ареали поширення та характерні види біомів, центри походження культурних рослин та свійських тварин</i>
7	Тема 7. Флористична, фауністична, та біотична регіоналістика	<i>Володіти знаннями про закономірності біотичної регіоналістики, флористичне та фауністичне районування суходолу, біогеографічне (біотичне) районування території України.</i>
8	Тема 8.Закономірності формування біоти гірських систем та островів	<i>Володіти знаннями про взаємодію екологічних чинників у горах, адаптивну здатність рослин і тварин до життя в гірських умовах, висотну поясність гір.</i>
9	Тема 9. Біота і біогеоценози Світового океану	<i>Володіти знаннями про історію дослідження біоти Світового океану, екологічні чинники водного середовища та закономірності поширення біоти Світового океану, морські екосистеми, біогеографічне районування Світового океану</i>

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 6	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні
ЗК 7	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
СК 2	Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.
СК 3	Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.
СК 4	Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки.

СК 5	Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах..
СК 6	Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.
СК 7	Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації.
СК 8	Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані(у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати
СК 10	Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси.
Р 01	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.
Р 05	Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.
Р 09	Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

Літературні джерела

1. Білоус Л. Ф. Біогеографія : навч. посібник. Київ.: 2020, 260 с.
2. Волік О. В. Біогеографія. Біоми Землі: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Вид-во ТНПУ, 2008. 94 с.
3. Кукурудза С. І. Біогеографія : лабораторний практикум для студентів географічних факультетів університетів. 2-ге вид., перероблене і доповнене. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2000. 118 с.
4. Кукурудза С. І. Біогеографія: підручник. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2006. 504 с.
5. Марисова І. В. Біогеографія. Регіональний аспект: Навчальний посібник.2-ге вид.перероб. і доп..- Суми:ВТД «Університетська книга», 2005. 128 с.
6. Морська біогеографія. А. І. Кафанов, В. А. Кудряшов URL: <http://www.knigka.info/getlink/index>.
7. Питуляк М. Р. Біогеографія : навч. посібник. Тернопіль, ТДПУ. 1999. 115 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час розв'язання тестових завдань та написання контрольних робіт є забороненим. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в

процесі заняття.

● **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 усне опитування, тести, завдання	30
Модуль 2 усне опитування, тести, завдання	30
ІНДЗ, практичні роботи	20
Екзаменаційне тестування	20

Вид підсумкового контролю – екзамен

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних занять
- 3) Завдання для модульних та підсумкового контролів
- 4) Електронне навчання в системі MODLE